

BAJA

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelenik minden vasarnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	5 ft	— kr.
Fél évre	2	50
Negyed évre	1	30
Néptanfóknak egész évre	4	—
Egyes szám ára	10	—

Hirdetési díjak:

Háromhasas petit sor	8 kr.
Nyilttérben sorokint	15
Bélyeg minden bejuttatásért	30

Szerkesztői iroda,

hova a lap szellemi részét illető kérdések intézendők:
16-utca 337. sz.
Levelek csak berentesen fogadottnak el. Kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatáiba — Nánay Lajos könyvnyomdája — küldendők be (Bódog-ter, Scheibner-féle ház).

Előfizetési felhívás

„BAJA”
című hetiközlönyre.

Előfizetési feltételek:

okt. — dec. évnegyedre . . . 1 ft 30 kr.

Tisztelt előfizetőinket megrendelések mielőbbi megújítására kérjük, nehogy a szétkülönböző fenakadás történjen.

A véradó Bácsmegyében.

Zombor, 1877. szeptember 26.

A védtörvény életbe lépett óta most állott be először az az eset, hogy a törvényben előírt rendszer katonafelavatási időn kívül megyénk fia — ez évben másodsor — a sorozási-bizottság elé idéztetnek. Ezen ugynevezett felülvizsgálatot az idézett törvény nem rendeli ugyan, de nem is tiltja.

Célja ezen felülvizsgálatnak, az első sorozás alkalmával netán előfordult visszaéléseknek kipuhatolása, úgy hogy egyik védképes állampolgár sem vonhassa ki magát azon kötelesség alól, melyre őt jog és becsület egyaránt kötelezik.

És ezen indokból nem lenne a fentérintett rendelet ellen kifogásunk, mert az adót, melylyel az államnak tartozunk — legyen az pénz vagy vér — multhatlanul le kell rónunk.

De ha tekintetbe vesszük azon indokokat, melyek az idézett rendelet szülei voltak, mely utálattal kell elfordulnunk azon celszövénytől, mely némi vizsgálat után ridég meztelenségben tárul szemünk elé. A felülvizsgálati rendelet ki-

zárólag Bácsmegyére terjeszkedik ki, és pedig — miként a kormányeliratában nyíltan mondatik — G r o m o n D e z s ő főispán ur feljelentése folytán.

A ministeri leirat természetesen nem foglalkozik azon indokokkal, melyekkel G r o m o n ur feljelentését támogatta; de nem is kell a szívek és vesékbe tekintenünk, mégis napnál világosabban láthatjuk azon hálót, melyet a megye házában finom, de ravasz kezekkel szönek. Köz tudomásu dolog, hogy a tisztujtás küszöbén állunk; tudjuk azt, hogy a megye első tisztviselői — persze a főispánt ide nem számítva — a felavatásnál jelentékeny szerepet játszanak; azzal sem mondunk újat, hogy a sorozás országsteret itt közelebb meg nem nevezhető visszaélésekkel jár; megsegjük azt is, hogy a megyefőnök mindenféleképp genirozva érzi magát a megye tulajdonképi kormányzó által: ime a fonalak, melyekből a gondolkozni tudók a turpis celszövényt minden fáradság nélkül összeállíthatják.

Ezért kell tehát a felülvizsgálatnak megtörténnie.

Ezért kell Bácsmegye ifjainak messze vidékről haza záradokolniuk.

Ezért kell az államnak és polgárainak ezer és ezer forintot áldozniok.

Mind ezt azért, mert egy ember farkaszemet néz egy egész megyével és erőnek erejével fenakarja magát tartani azon polcon, melyre semmiféle tehetség által nincs hivatva.

A „Pester Lloyd“ mult évi egyik számában megjegyezte ugyan, hogy főispán ur ő méltósága azok közé tartozik, kik nyakkendőjük csokrát a legügyesebben tudják megkötöni; G r o m o n urat kifogástalan finom gavallérnak lenni állítja; de azon finomságról, melylyel egy a magasabb körököt utánozni akaró intrikus szövi celszövényeit, említést nem tett.

Bizony finomul számított Bácsmegye főispánja, midőn ilyenét coup-val kívánta ártalmatlanná tenni azon férfiakat, kik amugy is aláaknázott népszerűségét halomra dönteni fenyegetődztek.

De kisült a turpisság. Bácsmegye hazafias közönsége, mely vonakodás nélkül hoz áldozatot az államiság oltárán, méltó indignációval tekint azon férfira, ki a legszentebb célt is csupán eszköznek tekinti, melylyel elrongyolt népszerűségét tán összefoldozhatná.

— I.

A tőkeről.

Nálunk, a hol a jövedelem legnagyobb része a földbirtokból folyik, ipar és kereskedés a nyugati államokhoz képest, némely ágak kivételével említésre alig méltó szerepet játszik, általános a panasz a miatt, hogy a tőképezés a földbirtokos, iparos és kereskedővel egyaránt nem rovatik meg adóval. Mert míg a földbirtokos-, iparos- és kereskedőnél az évi bevétel nagyobb vagy kisebb voltára, a mint az a különböző évek többé-kevésbé változó conjuncturái következtében eltérő, nincs elég tekintet, addig a tőképezés csak annyiban rovatik meg adóval, a mennyiben tőkéje gyümölcsös. Egy szakértő így adja elő a panaszt:

„Igazságtalannak és hiányosnak látszik, hogy míg a földbirtok, ipar és kereskedés megfelelő adóval van megterhelve, az állandóan megmaradó tőke e teher alól menekszik.“

Lássuk már most, helyes és alapos-e ezen felajánulás oly országban, mint a miénk, ahol a pénz kereslete igen nagy s kínálata aránytalanul csekély? Ugyanazon szakértő, a kire fennebb hivatkozunk, ezeket mondja:

„Legtermészetesebb és legigazságosabb eljárás a megrendelt tárgy vagy munka költségeit azoknak róni terhére, a kiknek javára a munka vé-

A »Baja« tárcája.

AZ ARADI TIZENHÁROM.

1849. okt. 5.

(Felolvastattott a Kisfaludy-társaság sept. 26-iki gyűlésén)

Irta: Tóth Kálmán.

Kigulladt a csillag
Fér a láthatáron,
Bortón ablakánál
U a tizenhárom.

Szívük reménységgel
S kétséggel is telve,
Ugy néznek az égbe
S alattuk egy kertbe.

Elhagyott kis kert az
Ember nem jár abban,
Csak az enyészet zsong
Bokrai közt halkán.

Hanem most egyszerre
Kert ajtaja roppan
S a porkoláb lép be . . .
Mit kereshet ottan? . . .

Tán pókhálót gyermek
Megtisztított kezére?
Talan fodormentát
Egy beteg fejére?

Öreg porkolábunk
Egyébb dolga van most,
Agtogath egykedvűn
Kis pálcákat vagdos.

Csögrénés a bokron
Zorénés az ágon,
S számlálja a pálcát:
„Meg van . . . tizenhárom.“

Tábornokok nézik:
Mért van ez, mi végett?
S megszólal az egyik:
„Rosz jel ez . . . itélet!”

Megjött az itélet
És pedig halálra,
Készülnek is már a
Ceremóniára.

Elhoz kell a pálcát
Ezt torok el holnap,
Halál hirdetőskor
Elenk ilyet dobának.

Az ág el van metazve
Eldőt a mi sorunk,
Holnap meghalunk mind . . .
Jertek, imádkozunk!”

. . . Elborult a csillag
Fen a láthatáron,
Siralomházban ül
Mind a tizenhárom.

Mariska.

— Egy mindennapi történet —

Irma, Eszike vagy Katicának is elnevezhették volna. A név nem jön a dologhoz. Akármily különböző legyen is nevük, viselőik többnyire egy és ugyanazon életrajzzal bírnak.

Egyformán kezdik — egyformán végezik élet-pályájukat.

Mariska 17 éves. — Korát első pillanatra eltalálod. Nem vagy kétségben felette, mint ama hölgyeknek, kiknél azon kérdésre, hány évesek? — azt vagnak kénytelenek válaszolni: hogy 15 és 25 év között vannak.

Barna hajzata dús fürtökben környezi Mariska a tükörsima fehér homlokát, mely selyemlágy pilláktól árnyekolt, kifejezésteljesen ragyogó szempár felett trónol. Ha hozzátesszük, hogy az eperrakak üdesége csókra ingerlő; hogy kezei és lábai oly picinyek, mint 10 éves gyermeké; hogy természetnek szabályossága — mely a legtökéletesebb formákat sejtieni enged — a mitői Vénuséhoz hasonlít: nyájas olvasóim fogalmat alkothatnak maguknak azon gyönyörű teremtsérről melynek története — „régí, de új marad.“

Mariska aránylag jó nevelésben részesült. Szülei tanítására többet költöttek, semmint módjukban állott volna. De a hozott áldozat nem állott arányban az eredménnyel.

Midőn 14 éves volt, elveszté atyját.

gezetik, a tárgy kiszolgáltatik, s így az ezekre eső adókat is azoktól követelni, a kik e tárgyat vagy munkát használják s a kiknek ezek végrehajtása, bevégzése előnyére válik. S jöhetnek ezen elvet mindenütt következetesen alkalmazni nem lehet, mindazonáltal törekedni kell azt lehetőleg következetesen foganatba venni. S ha a tényeket tekintjük, csakugyan azt tapasztaljuk, hogy ezen elvet az állam és a községek sok helyen nemcsak alkalmazandónak ismerik el, hanem egyuttal követik is."

S ha mélyebben vizsgáljuk a dolgot, azt tapasztaljuk, hogy az állam intézményei, különösen beruházásai, mint országos és vasutak építése, közigazgatás és igazságszolgáltatás gyorsítása és egyszerűsítése, iskolák felállítás, értelmesebb, munkatibesebb lakosság képzése stb., első sorban azoknak válik előnyére, a kik földbirtokokkal birnak, ipart vagy kereskedést űznek, holott mind ezekből a tőke mind az igazságszolgáltatásnál és közigazgatásnál kevés, vagy éppen semmi hasznót sem merit. Sőt tekintve, hogy ily intézmények létesítése folytán a forgalom megkönnyítették, az attól elzárva volt vidékek most annak mintegy hálózatba kerülnek, az eddig ily ponton volt tőke saját előnyének rovására, folyton folyvást új tőke új versenytsáratok kap és kénytelen követelményeivel, ha önmagát tökéletesen fölemészteti nem akarja, alább és alább szállani.

Még szembeötlőbb a viszony, ha nem országos, hanem törvényhatósági intézkedéseket tekintünk. A törvényhatóságok beruházásai, mint utak, csinosítások, városokban a világítás, eddig használhatatlan hevert, vagy kevés hasznót hajtott területeknek gyümölcsözővé tétele, visszabályozások, tisztaság, stb. nem a tőképezésnek, hanem első sorban a többi osztálynak vannak javára, mert ha egyelőre tőkezaporodást és versenyt nem feltételeztük is, az emeltett újítások és átalakítások következtében eredetiben emelkedett ingatlanok, olcsóbbá vált forgalom és könnyebb lett munka ezeknek hitelképességét emeli s ennek folytán ismét kénytelen a tőke követelményeivel lejjebb szállani.

Az az ut, a melyet ház elé építettek, e háznak értékét fokozza, mert könnyebben lesz megközelíthető, jobb vevőre akad, s hozzá tehetőnek még, hamarabb akad vevőre, mint a másik, mely ut hiányában nehezebben közelíthető meg. A ház az elé ültetett fák, a sétány, csatornák stb. mindazon házak értékét emelni fogja, melyek ezen újítások következtében csinosultak, egészségesebb lakást biztosítanak, elannyira, hogy ezen előnyök-

ben a közelben fekvő, eddigelő üresen maradt telkek is részesülnek, míg a tőképezés ez által épenséggel semmiféle közvetlen előnyt sem nyer.

De még a magán emberek vállaltai, építkezései stb. is nem a tőképezésnek válnak első sorban előnyére, hanem a földbirtokosoknak, iparosoknak és kereskedőknek. Oly községet, melynek van tisztességes vendéglője, szivesen felkeresi a jóravaló ember, és nem irtózik egy-két napot ott tölteni. A tőképezésnek ebből sincs semmi haszna, mert sem nem vendéglős, sem nem kereskedő, sem nem iparos, aki az idegenek szállást és élelmezést adhatna, vagy a szükséges cikkekkel szolgálhatna neki.

A ki e szövevényben el akar igazodni, annak kezében kell tartania midazon szálakat, a melyek azt alkotják; csak a ki minden tényezővel számol, juthat helyes eredményre. De ez feladatunkon kívül esik, mert ki győzné elősorolni azon eshetőségeket, véletlenségeket és céltozó eseményeket, melyek az ingatlan értékének emelkedésére, ipar- és kereskedelem meghonosítására hatottak? Akár hány esetet lehetne Magyarország gazdasági történetének lapjaira feljegyezni, ahol ugy az ingatlan gyümölcsözővé tétele mint kereskedés és ipar meggyökereszése állami és községi intézkedéseknek, vagy egyesek vállalkozó szellemének tulajdonítható.

Mindezekből a tőke semmi hasznót sem merit; éppen ellenkezőt tapasztalunk: a tőke értékében csökken; a tőképezés szegényedik s a kamatláb leszállása miatt többé nem gazdagodhatik oly arányban, mint azelőtt; még a jó és gyors igazgatás és igazságszolgáltatás is hátrányára lehet, mert ahol ez megvan, ott mint a tapasztalat mutatja, a tőkéket elhelyezők száma a nagyobb biztonság miatt szaporodik s beéri kevesebb kamattal.

A fennebb említett szakértők ezeket mondja: „Magyarországon a felette termékeny föld sokkal csekélyebb értékű és kevésbé jövedelmező (?) mint Németországban a kevésbé termékeny föld; míg ott (nálunk) még a takarékpénztárak is első helyre adott jelzálogos kölcsönöknek 10—12 százalékot kötnek ki, és magán emberek még magasabban, addig Németországon az átlagos kamat 5 százalék."

Nincs mit hozzáadnunk a tételhez, de kétségre vonjuk az iratokokat. Nálunk nem a közigazgatás és igazságszolgáltatás bizonytalansága, a közlekedés nehézsége, állami és községi állapotaink nem európai színvonalon állta okozza a kamatláb magaságát, hanem a külföldi tőkének

ellenünk szított bizalmatlansága s a belföldinek csekély volta, csaknem teljes hiánya.

A legújabbban közzétett kimutatások szerint magában Ausztriában is, a hol kétségtelenül jobbak a közlekedési eszközök, nagyobb a kereskedés és több az ipar, mint nálunk, a hol csaknem mindenre van már codifikált törvénykönyv, a sik földi birtokokat terhelő kölcsönök átlag 12%-ra vannak kiadva s a takarékpénztárak a betétek után itt-ott 7, sőt 7 1/2 százalékot fizetnek. Oroszországban az ugynevezett lombárd ültetésben 10—12 százalékat kamatot szednek s ingatlanra adott kölcsönömmel 18 százalékot. S Németország némely vidékén az uszora ép oly pusztitást vitt végbe, mint nálunk. Így a Rajna vidékén a bajor pfälzi grófságban, Posenben, stb. Azon államokkal, melyeket magunk megett hagytunk, itt nem törődünk, mert nem a rosszabb, hanem a jobbakkal állítottunk kell magunkat összemélnünk, s ha ezt legyőztük, megint jobbat keresni magunknál, hogy azzal is sikra szálljunk.

A tanulság pedig ezekből az, hogy, habár volna min könyeket hullatunk, nem szabad kétségbeesünk, hanem felismerve a hiányokat és hibákat, amazokat pótolni, emezeket kiirtani iparkodjunk.

Hilánk a tőképezés ellen táplált gyűlöletünk, s mert részt nyomorultnak látjuk, azt gondoljuk mindegyikük az. Felindulásunkban ellenük nyilatkozunk, s kijelöljük őket, mint alkalmas forrásokat az állampénztárnak nevezett Danaidák hordája megtöltésére, s feledjük, hogy ez által éppen tisztességes részüket, mely az állam iránti kötelezettségének mindig eleget tesz, támadtuk meg, s tesszük létre képtelenné; pedig czélunk nem érjük el, mert a ki elég lelketlen volt a tudatlan és együgyű ember véres verejtékkel keresett kenyérért elvenni, abban nincs sem isten, sem ember; sem más iránti kötelességérzet. Kijátssa a törvényt — c' est tout.

Hiánynak a tőke, melyért annyit lárászunk, de a melynek megszerzéséért nem tesszük elegendőt. E tárgyban már többször felszólaltunk, s bizásvást utalhatjuk az olvasót lapunk előbbi számaira. S ha a mai czákk szerint valaki tőkéje értékének csökkenésétől tart, legyen nyugodt — mire a megvinni ohajtott ingatlan értéke tíz százalékkal emelkedik, észszerű gazdálkodással az ő tőkéje husz százalékkal szaporodott s e mellett mint polgár adófizetői kötelezettségének minden-eleget tett.

A tőke kamatainak megadóztatása helyes és igazságos; a tőke megadóztatása annyi, mint enek fogyasztása. (K. L.)

Különfelék.

—*Hymen. Jurkovic's Othmar* bajai kir. aljárásbíró tegnap lépett örök frigyre Vaszállásba s a Mariska kisasszonyal, Vaszlivics Vazul budapesti kir. törvényszéki bíró kiválóan szép és művelt leányával. Állás és boldogság koszorúja fnyigüket! — *Horváth József* bajai gabnakereskedő — mint a „Szabadka és Vidék" írja — a napokban jeyerzte el magának Milassinilk a kisasszonyt, Milassin Markus leányát.

— *Pocsagy Feljáról* — kinek hirtelen haláláról mult számunkban megemlékeztünk — olvassuk a „Fővárosi Lapok"-ban, hogy a kiadott gyászjelentés a halálozás okául agyszélhűst említi. Fővárosi ismerősi azonban úgy beszélik, hogy párbajban esett áldozatul. E hír szerint néhány nap előtt ment le Bácsbáka egy rokona menyegzőjére s ott — heves természetű lévén — mulatság közben összeszóllóidott egy huszár tisztal, a ki aztán kihívta. Az iró korbácn sokan ismerték e fiatal, sugárnövésű, szép ifjút, mint ki a „Kelet Népé" s aztán a „Budapesti Hirlap" szerkesztőségében dolgozott. — A fővárosi sajtó ezen hírelv szemben a megfogadott édes anyja *Pocsagytól Ödörös Bertal* azon nyilatkozatának közzétételére kért fel bennünket, hogy fia Felix huszárstízzel össze nem szólalkozott, párbajra nem hívott, és nem N. Militsinen, hanem Zomborban, a gyászbálon emittett baj folytán, anyja karjai közt adta ki lelkét. — (Mi valóban nem értjük kinek tehetet abban orome, légből kapott híreket világá ropiten?)

E bálors végzetes volt az ifjú leányra nézve. A családfő elhunytával a fenttartás is kétségbeesettebbé vált a melyen sajtot özveg és leányára. Kezük munkájával voltak kénytelenek napi szükségleteiket fedezni.

Oh! aki tudja, mily keserves az gyengéd női kezre, ha a kenyerkeresésre vannak utalva! Mint hullának forró könyűk a hímzésre — és a gazdag munkaadó nem is segíti, hogy az a széken himzett leher-nemű olykor egy élet árába kerül

Mariska a egész éjelet virrasztott a varróasztal mellett; szemének dejes fénye nem csökkent a sok könyözés után sem, csak keble pihegett kissé és néha néha köhögött is.

Egy napon azonban erős köhögési rohan vett erőt rajta, hogy nagy orvost kellett hívatni.

Az értelmes tudor csak egy pillantást vetett Mariskára, melyen két piros folt volt látható, és kijelentte, hogy Mariska nem a kism virrasztani sem munkáldósnál többe nem szabad.

A jószívű orvos könnyen mondhatta ki a végzést! De mikor Mariska a gyengéd újaitól függött a család léte! Mit lehetett tenni?

Egy mentő gondolat támadt Mariska agyában. Midőn még hirnapokat olvasott, gyakran ötlött szemébe egy-egy hirdetés: „X. (vagy Y.) kávéházban csinos külsője pénztárnokné kerestetik." — Fogta tehát magát, elment a legközelebbi hirnap-kiadó hivatalba és vett egy újságot. A véletlen ugy hozta magával hogy épp akkor kerestek ismét az *** utcai kávéház számára „pénztárnoknő."

Mariska rögtön elment a kávéház-tulajnoshoz és — két nappal később Mariskát már ott találjuk a kasszá-nál.

Mariska a bájoló. Arcáiról a halálközé betegséghirnök: a piros foltok eltűntek, csak szemek körül homályos színtörök észlelhetők.

„A junneuse dorée" félkört képez Mariska körül. Közönylen tekint az ifjakra, kik kifogyhatlan bókokkal halmozták el. Csak egyik közülök — *Perla* — a *ky D e z s o* — hallgatagon bámulja a szép leányt és szemét perzig sem veszi le a kedves jelenségről.

S ez így megy nap nap után.
De az ő szüntelen ostromolja pillantásával Mariskát.

És egy szép reggelen ismét olvasható a köznyöokban, hogy az *** utcai kávéház számára pénztárnoknő keresnek.

Ez a „hirdetések" közt áll.

De az „újdonságok" rovatában azon hír is olvasható, hogy egy szegény özveg asszony az örötség jelleivel az irgalmasok körházába vitetett. Leányát keresi, egyetlen leányát, egyetlen létfontartóját, — de nem találja sehol

Piccolo.

— *Üdvözlő sürgönyt* küldött Konstantinápolyba a padisáhnak születésnapja alkalmából a bajai kir. főgyimnasium V. osztályának ifjusága. Szép figyelme.

— *Gyors igazságszolgáltatás.* Mint az „Ellenér”-ben olvassuk, a minap egy postakocsiból jelentékeny összeget raboltak el. A rablás reggeli 5 órakor történt, 7 órakor a hatóság jutalmat tűzött ki a tettesek kinyomozására, 12 órakor kézre kerültek a gonosztevők, délután 2 órakor a rablott pénz immár gazdájához jutott, 5 órakor folakasztották a rablókat és 6 órakor már el is temették őket. — (Persze ez nem Baján történt, hanem — San Juan Newadában)

— *A bajai polgári iskola* megnyitással tanítézetünk száma egygyel szaporodott. Milyen érezzük, hogy ily tanítézetre a városnak nagy szüksége van. Híazsuk, hogy az új tanítézet a szükségesletnek megfelelően Polgártársaink jól fogták fel érdekeiket, midőn gyermekeiket a tanítézetbe küldötték. Üdvözljük a polgári iskola kezdeményezőit és élbe léptetőit — nem kis nehézséggel járó, de nagy horderőjű munkájuk kezdetén.

— *A szerencse* néha szerényebb módú családokhoz is beköszönt, ha — nyitva találja az ajtót. A Pálffy-féle sorsjegyek szept. 15-iki húzásán a főnyereményt, 40,000 forintot, egy temerini sorsjegytársaság nyerte meg a 17.226 számú sorsjeggyel. A nyeremény részesei: Elme László kiérdemült kántor, Elme István segédjegyző, Scendy Fábian és Burger János néptanítók, Flórián Elek és Liptay Antal szabómesterek és özvegy Králik Lukácsné, öt gyermek anyja.

— *Angol közélet.* Egy londoni követeingen néhány nap előtt egy szónok a királynőről következőleg nyilatkozott: „A hölgy, ki az ország koronáját viseli, a mértékletelenségnek adta magát, s ha a hírlapok arról írtak, hogy a királynő rosszul érezte magát, ez csak annyit jelent, hogy ép akkor részeg volt.” Egy hivatalnok, ki ép akkor jelen volt, felségérettiségi vádat intézett a szónok ellen, a bíróság azonban e vádat visszsaustította, még pedig a következő indoklással: a saználut kifejezés „rossz izlésre” mutat ugyan, de felségérettést nem tartalmaz.

— *A zsidó tanítók örökös vándorlása* ellenében a közoktatási miniszter egy rendelettel intézkedett, kimondván, hogy ily tanítóknak, kik hosszabb szolgálat után sem láttatnak el hitköziségük által állásukat biztosító okmányokkal, a jogi vélelem mellettük szói és az ily tanítókat hallgatag módon állandóan alkalmazott tanítóktól tekinthetők, midőn önként folyik, hogy elmozdításuk iránti panaszok megítélésében az állandóan alkalmazott tanítókra nézve fenálló szabályok mérvadóak.

— *A fekete kabinet megint erősen működik* Schweici lapok intik a levelezőket, mert a levélvitők megszégése napirenden van Németországban. — Lengyelországban Schweicia intézett levelek felbontra és poroz hivatalos pécsettelt ismét lezárva érkeznek oda. — Halad a német civilizáció — Szibéria felé!

— *A cár inogni érzi koronáját.* Az angol parlament tagjai most tartják választás előtt beszámoló beszédeiket. A tartott beszédek közt legfigyelemre méltóbb Roebuck képviselőé, ki egyebek közt ezeket mondja: Ha van valami megrovandó a törökökön, az egyedül kormányuk, mert az egyes török becsületes ember. A nemzetiségük, köz a török mint gentleman tünik fel. Az orosz paraszt szintén jóra való, de a mi kormányát illeti, ennél ravaszabb, gyávább nincs a föld kerékiségén. A jelen háboru kizárólag dynastikus célok-ból inditattott, a Román-orosz ház érzi, hogyha nem győz e háboruban, vége van. Nem a keresztényiségért, de a cárságért folyik a háboru. „Déke, béke, atyámfiai! de ne féljetek a háborutól sem,” e szavakkal zárta Roebuck beszédét.

— *Lapunk máj számához* van mellékelve a „Budapesti Napilap” című politikai naplókészítő elölzeti felhívása. Ezen független, változatosan szerkesztett és olcsó politikai lapot ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Apróságok.

Egy agglagény pipája füstjét nézegetve elmerül gondolataiban és fölkiált: „Nem nem, ez unalmas magányos életnek meg kell szünnie, kell, hogy legyen a házám egy lény, melynek sorsa az enyimmal legyen összeforva. Vagy veszek egy pudlit, vagy megnőtök!”

- Ferkó!
- Itt vagyok, tanár úr!
- Melyik a legundokabb állat?
- A légy, kérem alásan.
- Számár! i miféle okból?
- Mert a tudományos neve: musca!

Nyilatkozat.

Az „Egyetértés” 244. számában újdonságok rovata alatt egy személyemre vonatkozó oly tar-

talmú közlés jelent meg, mely szerint én a török győzelmére tartott kivilágítás alkalmával lakásomból egy urnót ezen szavakkal utasítottam ki: „Kegyed is oly magyar kutya, mint a többi.”

Midőn ezen nyomorult és alávaló rágalmat magamtól komoly méltósággal visszautasítanám és azt becsületesem emeltet orgyilkosságnak bélyegezném, egyszermind a mondott sorok közlőjét, ki azokat vald diih által ízette, látszólag nekem ártani való nemletem gonosz szándékából és a legalacsonyabb boszubl röpítette világgá: nyilvánosan *írodalmi peccér-inasnak* s *becsüléshőhának* nevezem, kinek megvetésem legpiszkosabb rongyát vágom szeme közé. Egyébb mende-montlákba avatkozni nem lévén szándékom, ráfogásnak jelentem ki, hogy lakótársamnak az ablakok kivilágítását megiltottam volna, mert én az nap *késő este* érkezvén haza, azt már *távollétem* miatt sem tehettem.

Baján, 1877 szept. 27.

Popovics Döme,
ügyvéd.

Irodalom.

— *A komoly törekvő ifjuság figyelmébe* ajánljuk a „Hasznos Mulattató” című ifjusági folyóiratot. Napjainkban már nem szabad mellékes kérdésnek tekinteni hogy olvas-e az ifjuság s ha igen, mi képezi szellemi táplálékát? Midőn a sajtó oly nagy hódítást tett, a külföldi rémregény-irodalom nálunk oly izesítőleg felbujránzott, s a kölcsönkönyvtárak oly nagy mértékben terjesztik a ledér olvasmányokat, égetően szükséges az ifjuság számára gondnal szerkesztett, lelkiismeretes megválogatott olvasmányokat nyújtani. Ezt teszi a „Hasznos Mulattató”, mely nem gyermeklap, hanem a serdült koru ifjuság közlönye, de sőt nagy gondnal, hazánk legjelesebb írói által írott kitünő dolgozatait meg felnőttek is élvezettel olvashatják. A felsőbb elemi osztályu növendékek, a polgári iskolák, közép tanodák, szakiskolák minden osztályu tanuló pedig nagy lelki örömet találnak a „Hasznos Mulattató” érdekes és komoly gondolkodásra utaló cikkeiben, öröksépek költeményeiben. Szerkeszti és kiadja Dolinay Gyula. Megjelen havonként kétszer, tartalmas, diszes kiállítású, színes borítékba foglalt füzetekben. Előzetési ára félvére 2 ft, negyedére 1 ft. Október elején új lapszámozással új folyam kezdődik. — Ajánljuk a szülők és az értelmes ifjuság pártoló részvétele, ugyiszint a tanodai ifjusági könyvtárak vezetőinek figyelmébe. Könyvtárakban ezen folyóiratnál méltóbban helyet semmi sem foglalhat el. Szerkesztőség és kiadóhivatal ösz-utca 15. sz.

Dolinay Gyula másik folyóirata a „Lányok Lapja” szintén érdemes a pártolásra. Ezen lap a fejlettebb koru ifjú hölgyeknek (tehát nem gyermekeknek) van szánva, és ezen körben már is nagy hódítást tett. E lap lelkiismeretes gondnal, pedagógiai érzékkel megválogatott komolyabb irányu olvasmányok által igyekszik önyörködteni a lelket, nemositieni a szívet. A lap dolgozó társai közt látjuk a szépirodalom legismertebb nevű íróit, költőit. A lapnak egy jó részét a gazdaszonykodási és háztartási rovat foglalja el, mit számos kitünő gazdaszony lát el tapasztalati jegyzetekkel. E rovatból a világba lépő ifjú nők sokat tanulhatnak. — A „Lányok Lapja” nagyon megérdemli a felkarolást s bizonynyal joggal megvárhatja, hogy a divatlapok és ezrével rendel külföldi női lapok mellett, honleányaink asztalán neki is jusson egy szerény hely. Annnyival inkább, mert gazdag tartalmához, elegáns kiállításához képest felette olcsó, félvére 4 ft, negyedére 2 ft. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, ösz-utca 15. sz.

A „Magyarország és a Nagyvilág” legközelebbi száma következő tartalommal jelent meg: Szöveg: Képek az orosz-török háboruból. — Az agar és a tücsök. Költ. (Greguss Ágost) — A vármegye rókája. Elbeszélés. (Mikszáth Kálmán. IV. Folyt. — Egy boldogtalan történet. (Jack.) Regény. Daudet Alfonz. (XXXVII. folyt.) — A búcsu est. „Iván” című elbeszélésből. Költ. (ifj. Ábrányi Kornél.) — Nyári élet Széptérvártórt. (D.) — Színházak. (r.) — Különfélek. — Sakkfeladvány. — Képrejtvény. — Szerk. üzen. Rajzok: Képek az orosz-török háboruból: Szulejman basa főhadiszállása a Sipka szorosban. Török menekültek Sumla vidékén. A Tundza-völgye. Roham a Sipka szorosban.

Nyilt tér. *)

Baja szab. kir. városából Budapestre történt végleges elköltözésünk alkalmából, fogadják öszes polgártársaink, barátaink és ismerőseink szívélyes bucsunyilvánítsunkat.

Azon kölcsönös tiszteletben alapuló viszony, mely alulírottakat fenemlítettékhez több évtizeden át kötött, távozásunk alkalmából bennünk a megilletődés érzetet kelti; kikhez itt azon kérelmünket intéztük: mikép részünkre továbbra is jó hajlamaikkal fenartani legyekeskedjenek.

Baja, 1877. szept. 16.

Kohn József és neje.

Szerkesztői sürgöny.

B. Zs. Zombor. — Csak az esetben, ha jobb magyar-sággal ír.
*Térde ember! sat. — Nem közölhetők Részletes bírálatba e helyen nem bosátkoztatunk.

*) E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

Az első cs. kir.

Dunagőzhajózási társulat

posta- és személyszállító hajóinak

menetrendje.

Bajáról Budapestre: Naponként délután 1/3 órakor, és azonkivul naponta, kivéve szerdán, reggeli 4 órakor.

Bajáról Mohácsra: naponként est 8 órakor, és azonkivül hétfőn, szerdán csütörtökön és szombaton d. u. 3. szerdán és szombaton reggeli 6 órakor.

Bajáról Ujvidékre: hétfőn, szerdán, és csütörtökön szombaton szombaton d. u. 3 órakor, szerdán és szombaton reggeli 6 órakor.

Bajáról Zimonyba: hétfőn és csütörtökön d. u. 3 órakor, szerdán és szombaton reggeli 6 órakor.

Bajáról Orosvára: szerdán és szombaton reggeli 6 órakor. A szerdán és szombaton innét induló 2 hajó Szekesb állomáson nem érti.

Felélős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Erdélyi Gyula.

HIRDETÉSEK.

HIRDETMÉNY.

Pilaszanovics Lajos csódtömegéhez tartozó bajai emeletes házban

több lakás, bolt, istálló

s a ház melletti

ÜRES TELEK

october 24-től kiadó.

Bővebb tudósítást nyerhetni

Pilaszanovics Antal,

1-3

tömeggondnoknál.

Für **jeden Stand!** und in **Jedem Orte!**

ehrevoll, solid, zweckmässig, gesichert, nützlich und angenehm!

5179
ik. 1877.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbíróság, mint telekknövyvi hatóság részéről közzé tétetik, hogy a szabadkai kir. törvényszék minül esőbírósnágnak f. évi június 11-én 7819. sz. alatt kelt megkereséséhez képest a Filaszonovics Lajos esődtömögéhez tartozó ingatlanok, jelesen a bajai 1270 ik. számú tjkben A. II. 2341. és A. III. 2342. hrzi számok alatt felvett házhelyek és az ezeken épült és 86,676 frtra becsült emeletes f. évi october hó 28-ik napján délutáni 3 1/2 órakor mint második határidőben ezen kir. járásbíróság polgári osztálya kiadó hivatali helyiségében nyilvános bírói árverés útján a következő feltételek mellett eladatni fognak:

1. A bajai 1270. számú tjkben A. II. 2341. hz. és A. III. 2342 hz. sz. a. felvett házhelyek és az ezeken épült háznak kikialtási ára 86,676 frt becscr leaud, 50,000 frton alul azonban ezen második árverésen sem lesz leltethő.

2. Árverezni szándékozók tartoznak a kikialtási árnak 10% -tőljárt készpénzben, vagy takarékpénztári könyvekekben a kiküldött kezéhez bánatpénzzel letenni.

3. Vevő köteles a vételárnak felerészét az árverés napjától számított három hó alatt, másik felét pedig, melybe a bánatpénz betudandó, szintén az árveréstől számított hat hó alatt, mindenkor az esedékes 6% kamatokkal együtt az eljáról telekknövyvi hatóságtól eleve kieszközölendő utalvány alapján a bajai m. kir. adóhivatalnál, mint bírói letétárnál lefizetni.

4. Vevő köteles a lakházat a birtokba lépés napján tüzárk ellen biztosítani.

5. Vevő az árverésnek jóváhagyása után azonnal birtokba lép, a mely időponttól a ház jövedelme is őt illeti.

6. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak, ugy a kincstári illetékek teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból és természetesen eszközölteni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7. A mennyiben vevő ezen árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdektel felek bármelyikének kérelmére vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének civesztése mellett, újabb árverés alá fog bocsátatni és csupán egy határidőnek kitűzésével az előbbi becsáron alul is eladatni. — Felhivatnak mindazok, kik az előrverezendő ingatlanok iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetni véinek, hogy kereseteiket jelen hirdetménynek a hivatalos lapban utolsó megjelenéstől számított 15 napok alatt ezen kir. telekknövyvi hatóságnál — habár fölön értesítést nem vettek is — benyújtsák, különben azok az árverést nem fogván megakadályozni, egyedül a vételárra fognak utasíttatni.

Baján, 1877. szeptember 25.

Kálosi József,
albíró, mint kiküldött végrehajtó.

FABRIKS-DEPOTS, Vertretungen

Geschäfts-Verbindungen

mit den **achtbarsten Firmen** und **ersten Industriellen** der österreichisch ungarischen Monarchie sind zu erreichen in allen **commerziellen, technischen, Cultur, Industrie, Kunst, Landwirthschaft** und in **allen Waaren-branchen** für **jeden Stand** und in **jedem Orte**, Provinz und Ausland und sind dem diesbezüglichen Offerte 8 Briefmarken beizufügen.

BIN- UND VERKAUF von Waaren u. Landesprodukten

BAAR-VORSCHÜSSE in jeder Höhe

sogleich auf **Waaren** und **Landesprodukte** gegeben werden, **coulaute** und **prompte** Bedienung zusichernd **Allgem. Handels-Agentur für Ex- & Import & Commission**

LEO BINDER,
Wien, Kärntner-Ring 1 und verl. Kärntnerstrasse 55
(In Wien etablirt seit 1854.)

**A közeledő
ŐSZI ÉS TÉLI IDÉNYRE**

sajánlja a nagyérdemű t. c. közönségnek mint **legjobb** és **legelősbő** posztó és **gyapjuszövetek** bevásárlási forrásául hirneves

Gyári-raktárát
Ugyanott legnagyobb választékban a **legújabb** bel- és külföldi kabát és nadrágnak való szövetek — valamint mindenemű **Per-vlen-, Doskin-, Tüffel-, Lo-den-, kato-nai és bérruhák-nak**

PELI MÓR
Budapest, új Mező utcza 8. sz. alatt.

szövetek való úsan felvett kész- T. megyék, ve- teránegytelek és tűzőltő Intézetek részére szükséges posztó szálítások a legpontosabban eszközöletnek. Mintak nyilatko-zattal: bérmentesen beküldetnek és a legesekélyebb megbízás is legpontosabban teljesítetik.

■ Azon urak, kik a fennevezett cég részére megkelt jutalékú mellett működni akarnak, becses címök megküldésére keretnek.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ-FORRÁS

Baló fővárosi vegyész és Bernáth J. tanárok vegyelemzése egy behangzó eredményei szerint valamennyi budai, valamint bel- s külföldi keserüvizek között a legtöbb szilárd alkotórészt tartalmazza és pedig a gyógyhatás elérésére nézve eddig még el nem ért mennyiségben s ily kedvező összetételi arányban, hogy ez okból nyhe íze miatt mint legkellemesebb és

leghatásosabb keserüviz
ajánló elismerésre talált. Forrás nyomtatványokkal s orvosi bizonyítványokkal ingyen szolgálunk. — Ezen víz kapható minden gyógytárban és fűszerkereskedésben s

a **forrásigazgatóságnál Budapesten.**
1-5 Fő raktár:
HERZFELD HENRIK úrnál BAJÁN

GOLDSTEIN HERMAN ETABLISSEMENTJA

Baján, főtér, Vanitsék-féle ház („Reich Farkas fia” szomszédságában.)

Van szerencsem a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy immár teljes raktárt tartok

szalagok, csipkék, virágok, Bijouterie és fehérműekből,

■ bátorodom figyelmeztetni, hogy e nemekben jutányos bevásárlások által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönségnek csak jót és olcsót nyújthatok.

Továbbá el vagyok látva (us választékban téli árakkal, u. m. **csipők, bársony- és berlini nyffok, férfi- és hölgy-harigányok, gyermekruhák, kesztyűk, posztó és szarvasbőrűk, fejkötők, nemez-jouponok, flanellegyek és nadrágok, hölgy-gallérok és entré-k, hölgy mellények, gamatlik ésberlini kendőkkel, mindez a legizesteljesebb és legfinomabb kiállásban, valamint esőköpönyegek és esernyőkkel.**

Ajánlom ezeken kívül különös finomságu **glycerin-erémet, glycerin, poudre-de-riz** (szőke és fehér) **fogpasta, fogpor, ártalmatlan hajfestőszér, szobaparfum** és számos más illatszert. Legyen utójára megengedve mondanom, ha már olcsó és könnyű árukat, finomabb és jobb árukat által nem akarom kiszorítani, ugy hát legalább utolsókat megellen njánom nem tánt is azért, mert olyanokat „különösen” a raktáromon tartok, melyeket olcsó és szolid áron eladom, de meg fognak arról győződni, hogy a n. é. közönség saját érdekében figyelmeztetni bátorítottam. Számos látogatásért esdven vagyok kiváló tiszteltettel

GOLDSTEIN HERMAN

Baján, 1877. szeptember hóban.